

Till läsningen: Inskriften börjar nedtill på v. sidan i rundjurets stjärt, går sedan baklänges genom runkroppen längs stenens ytterkanter till djurets huvud och avslutas i den på stenens mitt ögleformigt upprullade stjärten. Alla runorna i det första namnet 1—8 **pilinifr** äro fullt säkra. Runorna 9—11 **auk** äro skadade upptill, men 9 **a** och 11 **k** äro dock fullt säkra. 14 **r** är även skadat, men hst är tydlig och mellersta delen av bst är svagt synlig och någorlunda säker. Övre delen av 15 **s** är borta, mellanstapeln är skadad och svag, nedre stapeln fullt bevarad. 20 **i** är icke stunget. Intet sk synes ha funnits efter 24 **a**, 38 **r**, 41 **n**, 52 **h** och 55 **n**. 45—47 **uif** är säkert, men övre delen av 46 **i** är skadad i sprickan, och runan kan måhända ha varit ett **l**. Därefter fattas 4 à 5 runor jämte ett sk. Namnet kan ha varit **uifastr** eller möjligen en sammansättning med **ulf-**. 48—49 **at** är tydligt. 52 **h** är fullt säkert, om också bst äro något grunt huggna eller vittrade.

Hadorph o. Helgonius: 1—8 **pilinifr**. 9 **a** och 11 **k** saknas. 14 **a** med bst endast t. h. (L 492 har i stället 12—14 **pur**). 15 **s** saknas. 45—47 **uif**; men sprickan fanns redan då vid toppen av 46 **i**. 48—49 **at** saknas. 52 **n**.

Inskriften börjar tydligen med två namn. Det andra har varit en sammansättning med *Por-*. Det första namnet **pilinifr** är dunkelt. Ett öknamn *Pilinafr* till isl. *pili*, n. 'brädvägg' och *nafr* 'näver' vore formellt tänkbart. Om namnet *Frøystæinn* se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 75.

326. Husby, Markims sn.

Pl. 16.

Litteratur: B (15 och) 1128, L 493, D 2: 138. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, *Monumenta* 3, bl. 110; O. Celsius, SR 2, s. 68, 457; S. Bugge, *Runverser* (ATS 10: 1), s. 112 f.; E. Brate, *Sverges runinskrifter* (1922), s. 111, *Svenska runristare* (1925), s. 21, *Anteckningar* (ATA).

Äldre avbildningar: P. Helgonius och J. Hadorph, träsnitt (i *Monumenta* 3 och B 1128); Dybeck a. a.; Brate foto 1904 (ATA).

»Vthi Hussby öhren finnes 2^{ne} Runastenar liggiandes om kull och så påriktadt», uppgifves i *Ransakningarna*. Det är tydligen U 326 och 327 som åsyftas. Peringskiöld (*Monumenta*) har på träsnittet av U 327 uppgiften »Huseby örn vid landsvägen». B 15 och 1128 »Huseby ören». B 15 saknar bild; denna har senare blivit införd i bokens slut under n:r 1128. O. Celsius: »Markhem mellan kyrkian och Husby en klar sten uht med bäcken och bron på Husby ören.» De båda runstenarna ha sålunda stått på Husby örn, vid landsvägen, d. v. s. omkr. 200 m. NÖ om Husby, där landsvägen nu på en bro går över en norrifrån kommande bäck. Härifrån ha de sedermera blivit flyttade. Dybeck säger (1868) om U 326, att »stenen, hvilken redan för 25 år sedan, då jag först såg honom, stod såsom grindstolpe, der han ännu är, i Husby by, skall fordom varit vid bron öfver häradsvägen öster om byn. Det förkomna nedre stycket afslogs troligen när han flyttades. Han står nu tre fot i marken.» Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Lindholm». Ännu 1904, vid Brates besök, stod stenen rest »vid vägskalet i Husby». Eftersom nedre delen av stenen var avslagen och den sålunda saknade fot, befann sig en stor del av ristningen under jorden. Sedermera har stenen åter blivit flyttad och står nu rest på en berghäll 10 m. V om landsvägen och 80 m. NÖ om Husby mangårdsbyggnad, omkr. 125 m. VSV om den ursprungliga platsen vid landsvägsbron.

Röd granit. Höjd 1,99 m., bredd 0,99 m. Nedersta delen av ristningen saknas, med några runor vid inskriftens början och slut. Ytan är slät och jämn. Ristningslinjerna äro smala och grunda. Ristningen är i stort sett väl bevarad.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter B 1128):

[hulm]kir × auk × sikruþr × þair × ristu × stina × þisi × eftir × suin × sun × sin × sip × bu[rin]

Holmgærðr ok Sigrøðr þær raistu steina þessi eftir Svein, sun sinn siðburinn.

»Holmgård och Sigröd de reste dessa stenar efter Sven, sin son, sent född.»

Till läsningen: Icke stungna äro 5, 13 k, 15 u, 6, 23, 29, 33, 43, 49 i. Tydligt stunget är 36 e. 35 i är säkert, icke a. 51 s är skadat upptill. 53 þ är inskriftens enda osäkra runa. Hst är tydlig. Övre delen av bst är skönjbar. — Hadorph o. Helgonius: 36 i, 53 þ tydligt. — Dybeck: 36 i. — Brate: 36 e.

Stenen är rest över Sven av hans föräldrar. Det ena av de båda namnen i inskriftens början måste därför vara kvinnonamn. S. Bugge (*Runverser*, s. 112) anser, att 11—17 **sikruþr** återger ett *Sigrýðr*, sidoform till *Sigríðr*. Han hänvisar till **sikrup** L 626 Roslagsbro kyrka (en numera förkommen inskrift), vilket otvivelaktigt är ett kvinnonamn. De andra exempel han anför äro antingen felaktiga eller osäkra. (Gen.) **sukrupar** L 312 Bro kyrka och (gen.) **sukrupar** Sö 101 äro otvivelaktigt mansnamn, former av namnet *Sigrøðr*. Det finns ett par omständigheter, som tala för att detta är fallet även med Husby-stenens **sikruþr**. Den ena är pronomenet **þair** 'de', med maskulin form i stället för neutral **þau**, såsom man enligt fornsvenskt språkbruk skulle vänta efter ett mans- och ett kvinnonamn. Formen vore ännu mer egendomlig, väl snarast osannolik, om det närmast föregående namnet vore ett kvinnonamn. Vidare kan 1—7 **hulmkir** knappast vara *Holmgæirr*, såsom Bugge menar, enär det då skulle ha slutat på -r. Det är i stället kvinno-namnet *Holmgærðr*, med ð bortfallet i nom. sg. mellan två r. Jfr **þorker** Þorgærðr U 14, (ack.) **inkikiari** Ingigærði U 311, **askir** Asgærðr U 318, **uikr** Vigærðr(?) U 351. Om namnet *Holmgærðr* se U 30.

Ordet *siðburinn* 'sent född' är f. ö. icke känt från fsv. eller isl. Förleden är *sið* 'sen' i isl. *sið* 'sent', *siðkveld* 'sena kvällen', fsv. *siðhquælder*, isl. *siðbúinn* 'sent färdig'. Ordet är ett uttryck för föräldrarnas saknad. Sonen var sent född och har förmodligen dött ung.

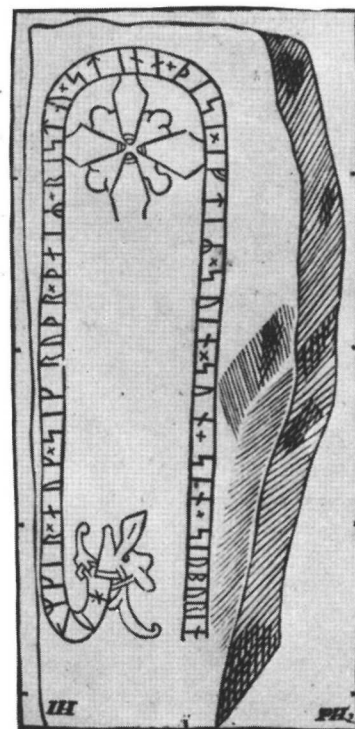

Fig. 38. U 326. Husby, Markims sn. Efter B 1128.

327. Husby, Markims sn. Nu vid Torslunda, Haga sn.

Pl. 17.

Litteratur: B 14, L 494, D 2: 226. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, *Monumenta* 3, bl. 111; O. Cel-sius, SR 2, s. 67, 458; R. Dybeck, *Svenska runurkunder* 2 (1857), s. 17 (n:r 68); UFT h. 1 (1871), s. 33; G. Stephens, ONRM 3, s. 356; S. Bugge, *Runverser* (ATS 10:1), s. 113 f.; E. Brate, *Svenska runristare* (1925), s. 21, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: Peringskiöld och Hadorph, träsnitt (i *Monumenta* 3 och B 14); Dybeck a. a.; Brate foto 1914 (ATA).

Runstenen står nu rest vid Torslunda i Haga sn, i yttersidan av parkmuren, S om infarts-vägen till gården.